

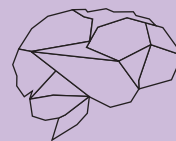
A mi otthonunkban

Áttekintés

FIGYELMEZTETÉSEK

- korai előkészület
- sok előkészület

A Tanulás Művészete

T É M A 2

A 2. TÉMA ÁTTEKINTÉSE

CÉLKITŰZÉS	Csodálkozz rá az otthonok és családok sokszínűségére, és fedezd fel az együttélés különböző módjait azáltal, hogy jobban megismered a saját, és társaid otthonát. Gondolkojd el azon, milyen egy jó otthon, hogyan lehet jó életet teremteni, és töprengj el, hogy te milyennek szeretnéd látni a „jövő otthonait”. Gyűjtsétek össze, rendszerezétek, írjátok körül, és magyarázzátok meg az eredményeiteket. Használd a memóriádat és az érzéseidet, hogy a bemelegítések során felidézsd hétköznapi szokásaidat. Gyakorold a fizikai választ a reflexió során, figyelve és reagálva az ott elhangzó állításokra.
ÖSSZEFOGLALÓ	A diákok a 2. témában egy kutató munkájának támogatásán keresztül maguk is kis kutatókká válnak, azzal a feladattal, hogy gyűjtsenek információt saját, és osztálytársaik családjáról és otthonáról, és tegyék érthetővé és átadhatóvá azt a kutató számára. Az is körvonalazódni fog, hogy a diákok hogyan szeretnék érezni magukat az otthonukban, és a családjuk körében. A különböző drámapedagógiai és vizuális művészeti gyakorlatoknak köszönhetően a téma nagyon sok különböző aspektusból nyer megvilágítást, melynek konklúziójaként a kutató visszatér, és begyűjti a felhalmozott tudást.

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ A 2. TÉMÁHOZ:

Sok családban történnek rossz dolgok, a magyar gyermekek közel 10 százaléka van kitéve valamilyen típusú veszélynek, leggyakoribb esetben bántalmazásnak, elhanyagolásnak. Fontos, hogy a programban résztvevő felnőttek felkészüljenek arra, hogyan lehet ilyen témákról gyerekcsoportokban beszélgetni, készen álljanak a diákok által esetlegesen bevitt súlyos otthoni történetekre.

Hasznos szakmai anyagok a témában a Hintalovon alapítvány gyűjtésében: <https://hintalovon.hu/szakmai-anyagok/>

Bántalmazás formái gyereknyelven, az UNICEF kiadványa: <https://unicef.hu/bantalmazas-formai-gyerekenyelven>

A 2. téma egyes feladatai igen zajosak lehetnek. Mielőtt csendre intenéd a diákokat, fontold meg, hogy konstruktív-e a zaj (például mert az a munkát, a közös felfedezést, a megosztást kíséri), vagy destruktív/romboló?

Ha destruktívnak ítéled, akkor nyugodtan járj a végére, és ha szükséges csökkenteni a zajszintet, próbáld azt a munkafolyamat megszakítása, vagy megzavarása nélkül tenni.

A Tanulás művészetének egyik alapelve az új dolgok létrehozása, ellentétben a reprodukcióval. Ez azt jelenti, hogy a lehető legtöbb helyzetben hagynunk kell a diákokat, hogy megtalálják a maguk útját, még akkor is, ha éppen statisztikáról vagy számsorozatokról van szó. Ezért óvatosan kell bánni a példák bemutatásával, főleg mielőtt még a diákok próbálkozni kezdenének, mert ez legtöbbször a látott dolgok újratermeléshez vezet. Ennek alternatívája lehet például, ha a) sok különböző féle példát mutatsz, mely így inspirációvá válik, és nem útmutatásként raktározódik el, vagy b) csak azután mutatod meg a bevált példákat, miután a diákok már bemutatták saját ötleteiket.

2. TÉMA	1. NAP	2. NAP	A TANÁR VEZETTE 3-4. NAP	5. NAP	6. NAP
Tartalom összefoglalása	A téma a kutató színrelépésével indul (tanári (illetve esetünkben művészi) szerepbelépés), aki feladatokat ad az otthonról és családról szóló kutatáshoz. Pantomim bemelegítés a reggeli rutin felelevenítésével. Nagy közös rajz készítése az otthonainkról, és belőlük egy szomszédság megalkotása. Szobrok alkotása a következő témában: mi az, amire szükség van egy otthonban, és mi az, amit nem szeretnénk az otthonunkban? Reflektálás a foglalkozásra fizikai válasszal: a diákok ugrálva nyilvánítanak véleményt az egyes állításokról.	Pantomim bemelegítés az iskola utáni rutin és a családdal való találkozás felelevenítésével. A diákok ismerkedjenek saját családjukkal a nagy (és kis) számok révén a felsorakozásban, majd készítsenek egy aprócska családi portrét. Reflektáljanak a foglalkozásra fizikai válasszal: a diákok futva nyilvánítanak véleményt az egyes állításokról.	Pantomim bemelegítés érzéki benyomásokkal és érzékszervi kártyákkal. A diákok reflektáljanak a foglalkozásra fizikai válasszal. Szükséges: Mi van rendben és mi nincs a családban? További gyakorlatötletek, javasoltok, a 3-4. nap foglalkozásának tervében.	Pantomim bemelegítés titkos küldetésekkel (némajáték egymásnak) párban. Készíts egy kollázt az álomnaplaidról, a Királynő (és Drakula) parancsait követve keretként. Készítsétek elő az összegyűjtött anyagok prezentálását a kutatónak. Reflektáljatok a foglalkozásra fizikai válasszal: a diákok a saját maguk által megalkotott keretben nyilvánítanak véleményt az egyes állításokról.	Pantomim bemelegítés titkos küldetésekkel (némajáték egymásnak) párban. A diákok csoportokba osztva alkossák meg saját családjait, és építsenek otthont maguknak plédéből, matracokból, sportszerekből, stb. A kutató (művészi szerepbelépés) visszatér, és segítségével összegezzük a teljes 2. témát. Reflektáljatok a foglalkozásra fizikai válasszal: a diákok a saját maguk által megalkotott keretben nyilvánítanak véleményt az egyes állításokról.
Szoba	Tágas tér, esetleg tornaterem	Tágas tér, esetleg tornaterem	Tágas tér, esetleg tornaterem	Tágas tér, esetleg tornaterem	Tornaterem

Folytatás a következő oldalon!

Folytatás a következő oldalon!

Folytatás a következő oldalon!

JEGYZETEK

A mi otthonunkban

Áttekintés

FIGYELMEZTETÉSEK

- korai előkészület
- sok előkészület

A Tanulás Művészete

T É M A

2

2. TÉMA	1. NAP	2. NAP	A TANÁR VEZETTE 3-4. NAP	5. NAP	6. NAP
Eszközök	<p>Jelmezek: Kutatói kabát, íróasztal és toll, laza szakáll/paróka/szemüveg (valami, ami megváltoztatja a megjelenést), kutatói névtáblák a diákoknak.</p> <p>A blokk: Nagy papírtekerecs, szalag a tekerecs padlóra rögzítéséhez, zsírkréta mindenkinek, zenelejátszó, nyugodt zenéből álló lejátszási listával. Fényképezőgép.</p> <p>B blokk: Post-it-ek két különböző színben. Tollak, egy zsák, fényképezőgép.</p>	<p>A blokk: Egy tekercs maszkolószalag, fényképezőgép, lap és toll.</p> <p>B blokk: Joghurt/vaj/sajtkrém stb. fedél „képkeretnek”- jusson mindenkinek legalább egy. 110 g vastagságú papírok, vékony ceruzák mindenkinek számára, barna és fekete akril festék, ecsetek mindenkinek számára, olló mindenkinek számára, stiftes ragasztó, cérna és tű a mini családi portrék felakasztáshoz. Alátét, amivel le lehet fedni az asztalokat festés közben.</p>	<p>Érzékszervi kártya – diákonként egy készlet</p>	<p>A blokk: Bútorképek/kivágások a feladattárból (mellékletek között találsz hozzá sablont, nyomtasd színes A3 lapra), és lakberendezési magazinokból. Győződj meg róla, hogy van elegendő kivágás/kép, hogy minden diáknak bőven legyen miből válogatni. Vagdosd ki a bútorokat a foglalkozás előtt, és minden diáknak nyomtasd egy színes „szobasablont” A3-as méretben. Legyen minden diáknak stiftes ragasztó, grafit és színes ceruza.</p> <p>B blokk: ragasztószalag/blue tack/rajzszög (a felfüggesztéshez), filctollak és kartonok az összegyűjtött anyagok prezentálásához</p>	<p>A blokk: Maszkoló- vagy ragasztószalag (több színben). Matracok, plédok, anyagok, párnák, székek, asztalok (amiket viszonylag egyszerűen össze tudsz gyűjteni), és felszerelések a szertárból (minden használható!)</p>
Előkészületek előre 	<ul style="list-style-type: none"> • Lejátszási lista nyugodt zenével (Ötlet: talán valamilyen ház/otthon/környék témájú zene?) • Gondold ki a bemelegítés és reflexió közben használni kívánt állításokat • Művész: Készítsd elő a kutatói karakteret • A művész és a tanárok egyezzenek meg, hogy mi fog történni, amikor a művész a teremben kívül van (a kutató felbukkanása előtt és után). 	<ul style="list-style-type: none"> • Gondold ki a bemelegítés és reflexió közben használni kívánt állításokat • Gyűjts össze a joghurtfedeleket/vajfedeleket és hasonlókat (pl.: Philadelphia sajtkrém teteje), aminek van „kerete”. (Figyelem! Korai előkészületet igényel!) Ötlet: Ki lehet adni a diákoknak feladatként pár nappal korábban, hogy szerezzenek fedőt otthonról. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gondold ki a bemelegítés és reflexió közben használni kívánt állításokat • Gyűjts össze a joghurtfedeleket/vajfedeleket és hasonlókat (pl.: Philadelphia sajtkrém teteje), aminek van „kerete”. (Figyelem! Korai előkészületet igényel!) Ötlet: Ki lehet adni a diákoknak feladatként pár nappal korábban, hogy szerezzenek fedőt otthonról. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vágd ki a bútorokat a sablonokból és a lakberendezési magazinokból. Győződj meg róla, hogy van elegendő kivágás, hogy minden diáknak legyen bőven választéka. (Figyelem! Sok előkészület!) • Nyomtasd ki a színes A3-as szobasablonekat. • Gondoskodj róla, hogy az összes, a 2. téma eddigi foglalkozásain a kutató számára összegyűjtött anyag a teremben legyen. Gondoskodj róla, hogy az összes, a 2. téma eddigi foglalkozásain a kutató számára összegyűjtött anyag a teremben legyen. • Bemutathatókat az összegyűjtött anyagokat kinyomtatva, poszteren elrendezve/kiakasztva, vagy készíthettek ugyanebből az anyagból digitális prezentációt. • Gondold ki a bemelegítés és reflexió közben használni kívánt állításokat. 	<p>A művész: Idézd fel a kutató karakterét, a jelmezét és karakterisztikáit.</p>

JEGYZETEK

A mi otthonunkban

1. nap

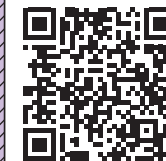
IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
2

NYITÁS: KUTATÓ MEGBÍZÁSSAL

Ennek meg kell történnie:	A művész kutató szerepben jelenik meg (tanári szerepbelépés (lásd. drámapedagógia: Teacher in Role), bevezeti a foglalkozás témáját, és bemutatja az osztály feladatát.
Szükséges:	Jelmezek: Kutatói kabát, íróasztal és toll, laza szakáll/paróka/szemüveg (valami, ami megváltoztatja a megjelenést), kutatói névtáblák az osztálynak.
Előkészíteni:	A művész és a tanárok egyezzenek meg, hogy mi fog történni, amikor a művész a termen kívül van (a kutató felbukkanása előtt és után). A művész előkészíti a kutatói karakterét.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tanterem

ÚTMUTATÓ:

- A művész a „tanári szerepbelépés” eszközével él: egy kutató, kicsit morcos típus, aki sokat és mégis nagyon keveset tud, belép az osztályterembe. Elmeséli, hogy a gyerekek életét kutatja, és azt, hogyan működnek és élnek a családok szerte a világban. A kutató most az itteni családok életét szeretné tanulmányozni, de a Covid-19 miatt nem tudja meglátogatni őket az otthonukban. A kutatónak fogalma sincs, hogy ezen a településen hogyan élnek a gyerekek, és segítségre van szüksége. Tud az osztály segíteni a kutatónak? Hogyan segíthetünk? **Figyelem! Írjátok le a javaslatokat. Ezeket a 3. és 4. foglalkozásain fel lehet használni, azon kívül, ami az 1, 2, 5. és a 6 nap foglalkozásaiba befér. Utaljunk vissza a diákok javaslataira a különböző feladatokat végzése közben!**
- A kutató bejelenti, hogy vissza fog térni a jövő héten, és megkéri a diákokat, hogy gyűjtsenek össze mindenféle információt, képet, rajzot, és szöveget, ami bemutatja, hogyan érzik magukat. E mellett a kutató kíváncsi az arra vonatkozó ötleteikre is, hogy szerintük milyenek kéne lennie egy jó otthonnak, egy jó életnek. A kutató nagyon hálás lesz az ötletekért, minden részlet nagyban segíti az ő kutatását!
- A kutató mindenkinek kioszt egy kutatói jelvényt (névkártyát), és ad egy jegyzetfüzetet és tollat a pedagógusnak - akinek meg kell ígérnie, hogy jól vigyáz rájuk, és felír mindent, amit a bölcs tanulók kiderítenek. A kutató elköszön.

BEMELEGÍTÉS: PANTOMIM BEMELEGÍTÉS - A REGGELEM

Ennek meg kell történnie:	Mindenki feleleveníti mozgással a reggeli rutinját, az ébredéstől egészen odáig, hogy kilép az ajtón.
Szükséges:	
Előkészíteni:	Gondolj ki olyan kérdéseket, amelyek segítenek kitapintani a diákok különböző reggeli rutinjait. Találsz példákat a szövegben, de nyugodtan módosítsd őket, a lényeg, hogy minél természetesebben illeszkedjenek a diákok játékához, és minél gördülékenyebbé tegyék a foglalkozást.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér, esetleg tornaterem

ÚTMUTATÓ:

- A bemelegítés kapcsolódjon a kutatási feladathoz. Minden gyermek feküdjön le a földre, maradjon egy kis hely körülöttük, hogy ne érjenek egymáshoz. A foglalkozás vezetője sétáljon körbe a szobában, nyugodtan és érthetően beszélve közben.
- Magyarázd el, hogy a diákoknak úgy kell tenniük, mintha még az ágyukban feküdnének egy szokásos iskolai napon, ébredés előtt. Kérdezd meg a diákokat arról, ki hogyan alszik, és hogyan ébred fel. Például: Hogyan fekszel általában az ágyban? Hogyan ébredsz fel, amikor iskolába kell menned? Ki van még körülötted? Kérd meg a tanulókat, hogy keljenek fel a szokásos módon, és hang nélkül utánozzák bevett reggeli tevékenységeiket, miközben hallgatják a további utasításaidat és kérdéseit. Például: Azonnal felkelsz? Mi az első dolog, amit az ágyból kikelve csinálsz? Megmosod a fogad? Inkább nyugodtan készülődsz, vagy sietsz?
- Addig vezesd őket, amíg ki nem lépnek a házuk ajtaján. Aki elért idáig, üljön le, és csendben figyelje a többieket, amíg mindenki elkészül.
- Közös reflexió: Beszéljess 2 percig a melletted ülővel: Mit volt könnyű, és mit volt nehéz elképzelni és eljátszani a reggeledből? Mit gondolsz, miért tettek fel nektek ilyen sok kérdést? Szerinted mi lett volna más, ha nem kérdeztetek közben?

REFLEXIÓ: FIZIKAI REFLEXIÓ - UGRÁS

Ennek meg kell történnie:	A diákok különböző kijelentéseken elgondolkodva, ugrással egyetértést/egyvet nem értést mutata reflektálnak a mai foglalkozásra.
Szükséges:	
Előkészíteni:	Gondolj ki, és írd le 5-7 kijelentést a gyakorlathoz.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

A gyakorlatban szereplő állításokat kapcsold össze a nap fő tevékenységével, és keverd őket a családra, az otthonra és a mindennapi életre vonatkozó általános megállapításokkal. Váltogasd a pozitív, semleges és negatív hangvételű állításokat. Kerüld az olyan állításokat, amelyekre van jó és rossz válasz. Válassz ki 5-7 állítást. Példák: Szerintem meg kéne engedni a gyerekeknek, hogy ők döntsenek arról, hogyan nézzenek ki az otthonok. Csináltam valamit, amit a mai nap előtt még sosem. Gyakran gondolok az otthonomra, amikor az iskolában vagyok.

- A diákok szétszóródnak a térben.
- Magyarázd el a tevékenység menetét: A foglalkozás irányítója különféle kijelentéseket tesz, amelyekre a diákoknak válaszolniuk kell. Ha egyetértenek, akkor ugráljanak fel-le. Minél inkább egyetértenek, annál magasabbra kell ugraniuk. Ha egyáltalán nem értenek egyet, maradjanak mozdulatlanok. Egyeztetek meg a diákokkal a különböző válaszokhoz tartozó ugrásokról, milyen magasra ugorjanak, amikor teljesen egyetértenek, kissé egyetértenek, semlegesek, inkább nem értenek egyet, vagy egyáltalán nem értenek egyet.
- Játsszátok el a gyakorlatot 5-7 állítással. Adj a tanulóknak állításonként 15-20 másodpercet a válaszadásra.
- Néhány fontos, meglepő vagy érdekes válasz után kérd meg az adott diákot, hogy meséljen a válaszáról, hogy jobban megérthessétek, mire gondolt.

A mi otthonunkban

1. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A

2

FŐ TEVÉKENYSÉG: A KÖRNYÉK, A SZOMSZÉDSÁG ÉS AZ OTTHONOK FELFEDEZÉSE

Ennek meg kell történnie:	A diákok felfedeznek, ötletelnek, és újraalkotják azokat a dolgokat és tevékenységeket, amelyek saját és társaik otthonaiban találhatóak. Egy közös rajzot is készítenek az otthonaikról.
Szükséges:	A blokk: Nagy papírtekercs, ragasztószalag a tekercs padlóra rögzítéséhez, zsírkréta mindenkinek. Zenelejátszó nyugodt, halk zenékből álló lejátszási listával. Fényképezőgép. B blokk: Post-itek két különböző színben. Tollak, egy zsák, és fényképezőgép.
Előkészíteni:	Lejátszási lista nyugodt zenével (Ötlet: talán valamilyen otthon/szomszédság/környék témájú zene?)
A tér előkészítése:	Győződj meg róla, hogy a technika működik, legyen minden előkészítve a B blokkhoz.
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

A blokk- A MI HOSSZÚ SZOMSZÉDSÁGUNK:

1. Mi, mint kis kutatók, most együtt dolgozunk egy hatalmas rajz létrehozásán, ahol összegyűjtjük mindannyiunk lakóhelyét egy lapra. Álljunk körül a padlóra fektetett papírt, és válasszunk egy rajzeszközt (az elérhető felnőtteket is vonjuk be). A csoport a zene bekapcsolásakor fogjon bele a rajzolásba. Amikor a zene megáll, mindenki hagyja abba a rajzolást, és várja a további utasításokat. Kezddskor hívd fel rá a figyelmet, hogy a rajzolás előtt érdemes jól átgondolni a tervet. A feladat az, hogy a diákok lerajzolják a helyet, vagy helyeket, ahol élnek. Kapcsold be a zenét, és hagyd, hogy a csoport rajzoljon, amíg úgy látod, hogy leköti őket (de legalább 3-5 percig). Ha úgy érzed eljött az ideje, kapcsold ki a zenét, és mindenki hagyja abba a munkát.
2. Kérd meg a csoportot, hogy nézzék meg saját rajzaikat. Kérdezd meg: „Mit szeretsz azon a helyen, ahol élsz, mi az, ami boldoggá tesz, amitől jól érzed itt magad? Most ezeket rajzoljátok le.” Indulhat a zene. Majd újabb szünet.
3. Adj új feladatot: „Van valami ezen a helyen, amit nem szeretsz? Ami miatt szomorú vagy dühös vagy, ami miatt nem érzed jól magad? Most ezt rajzoljátok le.” Indulhat a zene, majd újabb szünet.
4. Újabb feladat: Kérj meg mindenkit, hogy keljen fel, és helyezkedjen két otthonnal a baloldali irányba. A diákok nézzék meg az előttük lévő rajzot, és a két oldalán elhelyezkedő szomszédokat. A cél most olyan közös dolgok alkotása, amelyek összekötik az otthonokat (a diákokkal szemben, és a két oldalukon lévőket). Esetleg egy játszótér? Egy fás terület? Vagy út a házak között, kerítés? Ők döntenek! Először dolgozzanak össze öt percig a jobb oldali szomszédal, majd öt percig a bal oldali szomszédal. Irányítsd a foglalkozást (rajzolás, szomszéd-csere) zenével.
5. Újra álljon fel mindenki, és helyezkedjen két otthonnal balra. Nézzétek meg az egész osztály rajzát. Mi hiányzik ahhoz, hogy szép környék legyen? Fák? Virágok? Autók? Utak? Játékok? Kukák? Színek? Égbolt? Mit látsz az ablakokban? A diákok döntenek, mi hiányzik. Hagyd a csoportot dolgozni, amíg konstruktív a munka. Irányítsd a foglalkozást zenével.
6. Reflexió: Kérd meg a tanulókat, hogy térjenek vissza eredeti otthonukba; milyen újdonságokat látnak? Szeretnéd, hogy olyan legyen, amilyenek most látod? Miért/miért nem? Majd (a kérdések példák): Mi az otthon? Mi kell ahhoz, hogy otthonnak nevezhessük valamit? Egy sátor lehet otthon? Ki dönti el, hogy milyen legyen egy otthon, hogy milyen színei legyenek? Milyen helyeken lagnánk, ha a gyerekek kezében lenne a döntés?

Írjuk le a reflexiók kérdéseket és a válaszok kulcsszavait, majd a rajzzal együtt juttassuk el a kutatóknak a 6. napon.

B blokk – OTTHONI ÁLLAPOT:

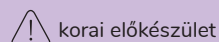
1. Kössétek össze a tevékenységet a kutatási feladattal. **Mi az otthon? (Például egy házhoz képest). Ötleteljétek a diákokkal, mi kell ahhoz, hogy valami otthonná váljon. (Konkrét dolgok, mint amik ott történnek, tárgyak, emberek, és elvont dolgok is, mint a szeretet és a biztonság). Mi az, ami nem tartozik egy otthonhoz/mit nem akarunk az otthonunkban (ugyancsak az előbbi két kategóriában)?** A foglalkozásvezető leírja post-itekre az összes felvetést: mindazt, amire szükség van (az egyik színű post-it-re), és azt is, ami nem való egy otthonba (a másik színűre). Jól olvasható írással (vagy maguk a diákok is írhatnak), minden post-it-re egy javaslatot írva. Tegyétek az összes javaslatot egy zsákba.
2. Osszuk az osztályt 3-5 fős csoportokra! Minden csoport húzzon két post-it-et a zsákból, majd válasszon közülük egyet. A feladat az, hogy közösen megalkossák szoborként, ami a cetlijükre van írva.
3. Adj egy kis időt a diákoknak, majd számolj vissza 10-től. Amikor 0-hoz érsz, a diákoknak mozdulatlanul kell állniuk, mint a szobroknak.
4. Sétálj körbe és nézd meg a szobrokat. Légy szigorú, vegyétek komolyan, hogy mindenkinek mozdulatlanul, és csendben kell állnia. Ne reagálj, amíg a csoport minden tagja mozdulatlanul nem válik. Készíts képet a szobrokról (a kutatóknak). Győződj meg róla, hogy minden csoportot lefényképeztél. Adj rövid, építő jellegű visszajelzést a feladattal kapcsolatban. Mindenféle megoldási ötlet értékes. Ismerjétek el az alternatív, kreatív megoldásokat.
5. Old fel a szobrokat, és ismételjétek meg a feladatot a 2. ponttól kezdődően. Játsszátok el 3-6 alkalommal.
Minden felvetést és képet gyűjtsétek össze, gondosan rakjátok el, és a 6. napon juttassátok el a kutatóhoz.

JEGYZETEK

A mi otthonunkban

2. nap

FIGYELMEZTETÉSEK

korai előkészület

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A

2

BEMELEGÍTÉS: PANTOMIM BEMELEGÍTÉS - A CSALÁDOM

Ennek meg kell történnie:	Mindenki eljártssza az iskola utáni rutinját, attól a pillanattól kezdve, hogy belép az otthonuk ajtaján addig, amíg találkozik a családjával.
Szükséges:	
Előkészíteni:	Gondolj ki olyan kérdéseket, amelyek természetesen illeszkednek a folyamatba, és segítenek kitapintani a diákok különböző rutinjait. A szövegben találsz példákat, de módosítsd tetszés szerint a mennyiséget, és alakítsd őket ízlésed szerint.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér, esetleg tornaterem

ÚTMUTATÓ:

- Emlékeztess mindenkit, hogy tegye fel a kutatói jelvényét. Ha a pedagógus a foglalkozás elején szokott névsort olvasni, akkor ennek részeként is felhelyezésre kerülhetnek a jelvények.
- Minden diák találjon egy helyet a térben, ahol megállhat, úgy, hogy körülötte legyen egy kis hely, ne érjenek egymáshoz. Sétálj körbe a szobában, beszélj nyugodtan és jól érthetően. Kérd meg a diákokat, hogy csukják be a szemüket, és képzeljék el, hogy éppen az otthonuk ajtaja előtt állnak az iskolából hazafelé jövet, még rajtuk van a kabát, a cipő, hátukon az iskolatáska.
- Kérd meg a tanulókat, hogy nyissák ki a szemüket, majd képzeletükben nyissák ki otthonuk ajtaját, és lépjenek be. Kérdezzesd a diákokat arról, mit csinálnak, amikor hazaérnek.
- Kérd meg a tanulókat, hogy tekintsék végig a családjukat. Hogy néznek ki valójában? Nézzék végig őket, és gondolkozzanak el: Mi tetszik legjobban a családotod különböző tagjaiban? Mi tetszik bennük a legkevésbé? Van valami közös bennetek? Kérdezzesd tovább a diákokat a családjukról.
- Mindenki választhat, hogy a családjával szeretne-e lenni, vagy inkább elmenne. Ha egy diák úgy dönt, hogy a családjával marad, akkor üljön le oda, ahol éppen állt. Ha úgy dönt, hogy inkább elmenne, sétáljon a tanterem ajtajához (de ne menjen ki).
- Az egymás mellett ülő diákok beszélgessenek kettesével 2 percig (ha szükséges, segíts partnereket találni): Milyen volt elképzelni, hol laksz/kivel laksz? Könnyű vagy nehéz volt elképzelni, felidézni, hogy milyen a családotod? Magyarázzák el, miért döntöttek a maradás (leülés) vagy az elmenés mellett.

Reflexió: Hallgassd meg néhány pár válaszát. Valójában mit jelent családnak lenni? Írjátok le a kulcsszavakat, amelyeket majd juttassatok el a kutatóhoz.

REFLEXIÓ: FIZIKAI REFLEXIÓ - FUTÁS

Ennek meg kell történnie:	A diákok a különböző kijelentéseken elgondolkodva, futással egyetértést/egyét nem értést mutatta reflektálnak a mai foglalkozásra.
Szükséges:	
Előkészíteni:	Gondolj ki, és írd le 5-7 kijelentést a gyakorlathoz.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

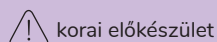
- A gyakorlatban szereplő állításokat kapcsold össze a nap fő tevékenységével, és keverd őket a családra, az otthonra és a mindennapi életre vonatkozó általános megállapításokkal. Váltogasd a pozitív, semleges és negatív hangvételű állításokat. Kerüld az olyan állításokat, amelyekre van jó és rossz válasz. Válassz ki 5-7 állítást. Példák: *Ma megtudtam valami újat valakiről. Az iskolában gyakran hiányzik a családom. Azt hiszem, hasonlítok a családom többi tagjához.*
- Magyarázd el a tevékenység menetét: A foglalkozás irányítója különféle állításokat fogalmaz meg, amelyekre a diákoknak válaszolniuk kell. Ha egyetértenek, akkor fussanak körbe a teremben, anélkül, hogy egymásba ütköznenek. Annál gyorsabban fussanak, minél inkább egyetértenek. Ha egyáltalán nem értenek egyet, üljenek le a padlóra. Egyezzz meg a diákokkal, hogyan kell majd futással teljesen egyetérteniük, kissé egyetérteniük, semlegesnek lenniük, inkább nem érteniük egyet, vagy nem érteniük egyet.
- Játsszátok el a gyakorlatot 5-7 állítással. Adj a tanulóknak állításonként 15-20 másodpercet a válaszdásra.
- Néhány fontos, meglepő vagy érdekes válasz után kérd meg az adott diákokat, hogy meséljen a válaszáról, hogy jobban megérthessétek, mire gondolt.

JEGYZETEK

A mi otthonunkban

2. nap

FIGYELMEZTETÉSEK

korai előkészület

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A

2

FŐ TEVÉKENYSÉG: A CSALÁD SZÁMOKBAN ÉS MINI CSALÁDI PORTRÉK

Ennek meg kell történnie:	Ismerd meg a saját családodat számokon keresztül, majd készíts családi portrét.
Szükséges:	A blokk: Egy tekercs maszkolószalag, fényképezőgép, lap és toll. B blokk: Joghurt/vaj/sajtkrém stb. fedél „képkeretnek”- jusson mindenkinek legalább egy. 110 g vastagságú papírok, vékony ceruzák mindenki számára, barna és fekete akril festék, ecsetek mindenki számára, olló mindenki számára, stiftes ragasztó, cérna és tű a portrék felakasztáshoz. Alátét (pl. újságpapír), amivel le lehet fedni az asztalokat festés közben.
Előkészíteni:	Gyűjts össze joghurtfedeleket/vajas doboz fedeleket és hasonlókat (pl. Philadelphia sajtkrém teteje), aminek van „kerete”. Ötlet: Ki lehet adni a diákoknak feladatként pár nappal korábban, hogy szerezzenek fedőket otthonról.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

A-blokk A CSALÁDUNK NAGY SZÁMAI:

A kutató szeretne néhány adatot/statisztikát megtudni a diákok családjáról. Ragassz egy vonalat a szoba közepére maszkolószalaggal. Legyen ez egy skála, aminek egyik végpontja 0, a másik „sok”. A diákoknak (azaz a kutatóknak) a vonal mentén kell felsorakozniuk, ezzel válaszolva a foglalkozás irányítója által feltett kérdésekre. Ha valaki bizonytalan a válaszban, elég, ha nagyjából, érzésre keres helyet magának.

1. Tegyé fel pár kérdést (használd bármennyit, mindet, vagy más hasonló kérdéseket):

- Összesen hány láb van az otthonotokban?
- Hány állat él az otthonotokban?
- Hány ajtó van az otthonotokban?
- Hány gyermek él az otthonotokban?
- Hány orra van azoknak, akik a szomszédokban laknak?
- Hány éves összesen a családod (ha minden családtagod életkorát összeadod)?

2. A diákok nyugodtan beszélgessenek, ötleteljenek, amíg elrendeződnek, és felállnak a vonal/skála mentén. Hagyj nekik körülbelül 1-3 percet kérdésenként. Hagyd, hogy a csoport maga találja ki, hogyan helyezkedjenek el, próbálják önállóan megoldani a feladatot. Fontos, hogy az egyes kérdéseknél ne kijavítsd a diákokat, hanem segíts azoknak, akik esetleg elakadtak a feladat önálló megoldása során. A többi jelen lévő felnőtt is részt vehet a feladatban (az irányítás átvétele nélkül).

3. Az egyes kérdések után: haladjatok végig a soron, diákról diákra, és hallgassátok meg mindenki számát/válaszát. Ha valaki az első sorkérdés alatt mondott szám alapján rossz helyen áll, segítsétek, hogy megtalálja a számára megfelelő helyet. Menjetek újra végig a soron, és ha a második körben mindenki jó helyen áll, készíts egy képet a sorról (a kutatóknak), és lépjete tovább a következő kérdésre.

4. **Reflexió:** Így néz ki a mi osztályunk, a mi otthonainkból, családjainkból. Könnyű volt vagy nehéz megtalálni a válaszokat? Miért volt nehéz? Meglepett valami? Van más kérdés, amit a családjainkról vagy az otthonunkról kérdezhetnénk? Írjátok le a javaslatokat, és tegyétek el a 3-4. napra, ha ez a gyakorlat akkor újra felhasználásra kerül.

1. **HALADÓ VÁLTOZAT:** A gyakorlatot úgy kell végrehajtani, hogy a diákok nem beszélgethetnek egymással. 2. **HALADÓ VÁLTOZAT:** Adj meg időkorlátot, „Mostantól 1 perc!”.

B-blokk – APRÓ CSALÁDI PORTRÉK:

1. A kutató látni szeretné milyenek a családjaink, segítsünk neki megmutatni! Mutass példákat nagyon különböző családi portrékra (lásd a feladatbankban). Kérd meg a diákokat, hogy mindenki készítse el a saját apró családi portréját - olyan kicsit, hogy mind beférjen a kutató bördöndjébe.

2. Minden diák választhat egy fedelet - ez szolgál majd a családi portré kereteként - amihez lemér és kivág egy olyan méretű papírt, amely beleillik a keretbe (festés előtt, egyébként nehezen mérhető).

3. A diákok barnára vagy feketére festhetik a keretet (ha nem akarják megtartani az eredeti színt).

4. Minden diák készítsen egy családi portrét, amelyen kidomborítja családjá jellemzőit, és/vagy ihletet merít a korábban bemutatott portrékból. Az egyetlen megkötés: az egész lapot ki kell tölteni rajzokkal, színekkel.

5. Ragasszátok be a portrékat a keretekbe. Lyukasszátok ki túvel a kereteket, és használjátok egy kis fonalat az akasztókészítéshez.

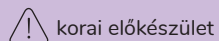
6. Reflexió párbán: Megosztás. A csoport párokra oszlik. A párbán először A diáknak kell mesélnie a képéről B diáknak, majd B mesél a képéről A-nak. Ezután az egész csoport gyűljön össze kört formázva a padlón. Ekkor A feladata B képéről mesélni a csoport többi tagjának, B-nek pedig A képéről. A kép tulajdonosa nem mondhat semmit. A foglalkozásvezető (vagy valamelyik kijelölt felnőtt) jegyezze fel a kulcsszavakat a kutatóknak.

JEGYZETEK

A mi otthonunkban

3-4. nap

FIGYELMEZTETÉSEK

korai előkészület

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A

2

BEMELEGÍTÉS: Pantomim bemelegítés érzéki benyomásokkal és érzékszervi kártyákkal

Ennek meg kell történnie:	A diákok eljátszzák mindennapi tevékenységeiket, ezúttal az érzéki benyomásokat helyezve a középpontba. Reflexió érzékszervi kártyával.
Szükséges:	Érzékszervi kártyák (pl.: szaglás, tapintás, ízeles) – diákonként egy készlet
Előkészíteni:	Gondolj ki olyan kérdéseket, amelyek természetesen illeszkednek a folyamatba, és segítenek kitapintani a diákok különböző rutinjait. A szövegben találsz példákat, de módosítsd tetszés szerint a mennyiséget, és alakítsd őket ízlésed szerint. Nyomtasd ki és vágd ki az érzékszervi kártyákat (a sémát keresd a Feladatbankban).
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér, esetleg tornaterem

ÚTMUTATÓ:

- Emlékeztess mindenkit, hogy tegye fel a kutatói jelvényét. Ha a pedagógus a foglalkozás elején szokott névsort olvasni, akkor ennek részeként is felhelyezésre kerülhetnek a jelvények.
- Minden diák találjon egy helyet a térben, ahol megállhat, úgy, hogy körülötte legyen egy kis hely, ne érjenek egymáshoz. Sétálj körbe a szobában, beszélj nyugodtan és jól érthetően. Kérd meg a diákokat, hogy hunyják be a szemüket, és képzeljenek el egy mindennapi élethelyzetet (például: alvási szokások, étkezés, vagy ismételjétek meg az 1. vagy 2. napon használt egyéb rutinok egyikét).
- Kérd meg a diákokat, hogy nyissák ki a szemüket, és pantomimmal játsszák el a választott jelenetet. Kérdéseiddel segítsd a diákok elmélyülését, a helyzetek részleteinek felidézését. A játék fókuszában az észlelés álljon: milyen szagokat és ízeket éreznek, milyen színeket látnak, milyen hangokat hallanak? Hogy érzik magukat a bőrükben? Mit viselnek? Milyen felületet éreznek? Hideg, meleg, kemény, puha? Rálépnek esetleg valamire?
- Reflexió érzékszervi kártyákkal: (válasszatok ki néhány kártyát a 3. napra, a többi pedig használjátok a 4. napon): A kártyák egyik oldalán egy érzékszerv található, a másik oldaluk üres. Rajzoljatok/írjatok a kártyák hátoldalára. Mutasd be egyenként a különböző érzékszervek kártyáit, és magyarázd el a hozzájuk tartozó feladatot. A diákok a SZEM kártya hátoldalára írjanak/rajzoljanak valamit, amit jól esett látni az általuk felidézett mindennapi szituációban. Például olyasmit, amit ébredéskor láttak, vagy a fürdőszobában, a konyhában. Az ORR kártya hátoldalára írjanak vagy rajzoljanak valamit, aminek az általuk felidézett helyzetben érezték az illatát (jó vagy rossz illat volt?). SZÁJ: Valami, amit kóstoltak vagy ettek. KÉZ: Valami, amit érezték, vagy megérintettek (forró/hideg/puha volt?). A FÜL kártya hátuljára pedig rajzoljanak valamit, amit hallottak (tetszett, vagy nem tetszett?). A SZÍV kártyára írjanak vagy rajzoljanak egy, a jelenet során megidézett érzést - valamit, ami boldoggá, dühössé, féltékennyé, ijedtté vagy szomorúvá tette őket.
- A diákok terítsék ki a kártyákat maguk előttük a padlón. Rendezhetitek úgy, hogy mindenki a hozzá legközelebb ülővel beszélgesse, vagy mindannyian körbejárhatnak, és megnézhetik egymás munkáit.

REFLEXIÓ: FIZIKAI REFLEXIÓ - MAGBÓL NAPRAFORGÓ/MÉLYBŐL MAGAS HANG

Ennek meg kell történnie:	A diákok a különböző kijelentéseken elgondolkodva, magból napraforgóvá válva/mélyből magas hangra váltva egyetértést/egyet nem értést mutatva reflektálnak a mai foglalkozásra.
Szükséges:	
Előkészíteni:	Gondolj ki, és írd le 5-7 kijelentést a gyakorlathoz.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

A gyakorlatban szereplő állításokat kapcsold össze a nap fő tevékenységével, és keverd őket a családra, az otthonra és a mindennapi életre vonatkozó általános megállapításokkal. Változtasd a pozitív, semleges és negatív hangvételű állításokat. Kerüld az olyan állításokat, amelyekre van jó és rossz válasz. Válassz ki 5-7 állítást.

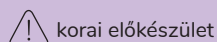
- 3. nap:** Magból napraforgó gyakorlat, **4. nap:** Mélyből magas hang gyakorlat
- A gyakorlatban a feladat vezetője különféle állításokat fogalmaz meg, amelyekre a diákoknak válaszolniuk kell, az 1. pontban megállapított kereteknek megfelelően. Egyeztetek meg a diákokkal az egyetértés fokozatairól, hogyan kell teljes egyetértést, egyetértést, semlegességet, inkább egyet nem értést, és teljes egyet nem értést mutatniuk.
- Játsszátok el a gyakorlatot 5-7 állítással. Adj a tanulóknak állításonként 15-20 másodpercet a válaszdádra.
- Néhány fontos, meglepő vagy érdekes válasz után kérd meg az adott diákot, hogy meséljen a válaszáról, hogy jobban megérthessétek, mire gondolt.

JEGYZETEK

A mi otthonunkban

3-4. nap

FIGYELMEZTETÉSEK

korai előkészület

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A

2

PEDAGÓGUSOK VEZETTE NAPOK. ÖTLETEK A FŐ TEVÉKENYSÉGEKHEZ.

MI VAN RENDBEN ÉS MI NINCS A CSALÁDBAN? (Egészség, Biztonság és Környezet)

Sok családban történnek rossz dolgok, a magyar gyermekeknek közel 10 százaléka van kitéve valamilyen típusú veszélynek, leggyakoribb esetben bántalmazásnak, elhanyagolásnak (forrás: KSH, 2017, https://www.ksh.hu/statszeme_archive/2017/2017_08-09/2017_08-09_847.pdf)

Az otthon téma előhívhat a diákokból súlyos családi történeteket. Fontos, hogy ezekről tudjunk beszélgetni a csoportban - az aktuális szakmai ajánlások figyelembevételével.

További hasznos szakmai anyagok a témában a Hintalovon alapítvány gyűjtésében: <https://hintalovon.hu/szakmai-anyagok/>

Bántalmazás formái gyereknyelven, az UNICEF kiadványa: <https://unicef.hu/bantalmazas-formai-gyerekenyelven>

STATISZTIKÁK KÉSZÍTÉSE A SAROK-CSOPORTOK VAGY A CSALÁDUNK NAGY SZÁMAI (HOSSZÚ SOR) GYAKORLAT EREDMÉNYEI ALAPJÁN

Előkészítés: Válassz ki kiindulópontként a Sarok-csoportok, vagy a Családunk nagy számai (Hosszú sor) gyakorlatot. Ezután jelölj ki kérdésenként 1-3 diákot, akiknek az lesz a feladata, hogy jegyezzék le, hányan vannak az egyes sarkokban/a vonal mentén. A kérdések számát aszerint határozd meg, hogy a későbbi statisztikai feladat során hogy hány csoportot szeretnél kialakítani.

SAROK-CSOPORTOK

Osszátok fel a termet úgy, hogy minden sarka egy-egy választ jelképezzen, ezekbe rendeződjenek a diákok (kutatók) az egyes kérdések után. Minden sarok kapjon egy színkódot: zöld, sárga, piros, kék. Fontos, hogy ne olyan kérdéseket válasszunk, amelyek társadalmi-gazdasági háttérük alapján különítik el a diákokat, ezért érdemes előre eltervezni a feladatban érintett témákat. Mindig legyen egy „más/egyéb válasz” sarok. Példák kérdésekre:

- Hány ember lakik a házatokban? 1-2 (zöld sarok)/3-4 (sárga sarok)/5-10 (piros sarok)/egyéb (kék sarok)
- Melyik a kedvenc szobád az otthonodban? Konyha/nappali/hálószoba/egyéb
- Hogyan jelzed, ha be szeretnél menni az otthonodba? Harang/csengő/kopogás/egyéb
- Most épp rendetlen vagy rendezett a hálószobád? Nagyon rendezett/rendezett/nagyon rendetlen/egyéb
- Milyen felületen jársz, mielőtt belépsz az otthonodba? Kavics/aszfalt/fű/egyéb
- A házatok színe: fehér/szürke/piros/más színek (ne ugyanazok legyenek, mint a sarkok színei, pl.: akinek piros háza van, annak a sárga sarokba kelljen állnia)
- Milyen hangok vannak a házatok körül? Városi hangok/természet hangjai/csendes/egyéb
- Mit szeretsz legjobban csinálni az otthonodon kívül? (itt sok „sarokra” lehet szükségetek – hagyd a diákokat ötletelni, mik jelképezhetnek még sarkokat?).
- Hogyan jutsz el otthonról az iskolába? Séta/busz/autó/egyéb

Kérdezzésként véletlenszerűen a tanulókat, hogy miért állnak ott, ahol állnak. Tudd meg, miért választották az adott sarokot: kérd meg őket, hogy fejtsek ki a válaszukat. Ügyelj rá, hogy az osztály figyeljen a kérdéseidre és meghallgassák egymás válaszait.

A CSALÁDUNK NAGY SZÁMAI/HOSSZÚ SOR (A 2. nap gyakorlata alapján)

Ismételjétek meg a 2. napon megismert „a családunk nagy számai” gyakorlatot, néhány már kipróbált, és pár új állítással.

SAROK-CSOPORTOK- VAGY A CSALÁDUNK NAGY SZÁMAI (HOSSZÚ SOR) GYAKORLATOT KÖVETKEZŐ STATISZTIKA:

Készítsetek statisztikákat a Sarok-csoportok vagy a Családunk nagy számai (Hosszú sor) gyakorlat alatt lejegyzett adatokból, amelyeket majd átadtok a kutatóknak. Oszd fel az osztályt kutatócsoportokra, amelyek arra kapnak megbízást, hogy egy-egy állításról állítsanak össze statisztikát. Hagyd a diákokat önállóan dolgozni, hogy különösebb iránymutatás nélkül találhassák ki, hogyan oldják meg a feladatot (lásd a reprodukció helyett önálló alkotás elvét). Ha úgy érzed, hogy szükséges, mutathatsz lehetséges példákat is a megoldásra, de ebben az esetben sok különböző példát használj, hogy inspirációként hasson, ne pedig feladatmegoldási útmutatóként. Ha hagyta a diákokat szabadon ötletelni, akkor érdemes lehet utólag megmutatnod pár példát különböző statisztikai reprezentációkra.

IDŐHASZNÁLAT OTTHON

Kérd meg a tanulókat, hogy gondolják át, mit csinálnak a ház különböző helyiségeiben (álljon ez a bemelegítő gyakorlat fókuszában), és mennyi időt töltenek a különböző helyiségekben. Ezután kérd meg a diákokat, hogy mutassák be ezeket papíron is. Dolgozhatnak egyedül, vagy párban. Osszátok meg a gondolkodás eredményét egymással, és reflektáljatok rá. Az eredményeket tegyétek el a kutató számára.

CSALÁDFA

A diákok feladata egy saját tervezésű családfa készítése. Mutathatsz példákat, de ebben az esetben sok különböző féltét, hogy a diákok maguk választhassák meg, mi a nekik leginkább tetsző kialakítás. A diák, a testvérei, a szülei, a kiterjedt család (amilyen széles körben a diák tud róluk) mind szerepelhet, és a nevekhez portrék is készülhetnek. A kész munkákat kiakaszthatjátok a teremben, vagy összegyűjthetitek a kutató számára.

ADATOK GYŰJTÉSE ÉS STRUKTÚRÁLÁSA AZ 1. ÉS 2. NAP GYAKORLATAIBÓL

- Készítsetek prezentációt a téma első napján, a B BLOKK – Otthon-szobrok gyakorlaton készített jegyzetekből és fényképekből – akár poszter, vagy digitális prezentáció formában.
- Folytassátok a beszélgetést a téma első napján feltett kérdésről (Foglalkozás 1: A mi hosszú szomszédságunk): „Milyen helyeken laknánk, ha a gyerekek kezében lenne a döntés?” – dolgozzatok ki javaslatokat különböző otthonokra.
- Akasszátok ki az aprói családi portrékat. Minden diák írjon a családjáról egy kis szöveget a képéhez. Csatlakoztatható a Családfa feladathoz.

HOL LAKUNK – EGYMÁSHOZ KÉPEST?

Melyik osztálytársadhoz laksz közel? Mennyi idő bejutnod az iskolába? Ki lakik közelebb az iskolához, mint te? Ki lakik messzebb? A tanár közelében lakik valaki? Először beszélgetsetek kisebb csoportokban, majd gondolkozzatok együtt. Amikor már sikerült begyűjtenetek pár fontos információt:

Használjátok ki az egész termet/szabadtéri teret, és próbáljátok meg szemléltetni a távolságokat (az iskola legyen a középpont) úgy, hogy mindenki elhelyezkedik valahol a térben.

Készítsetek képet az így előállt emberi térképről. Más módon is elkészíthető a térkép? Megtudhatjuk egészen pontosan, hogy hol élünk egymáshoz képest? Hogyan? Tudtatd, hogy a többiek milyen közel/távol laknak? Meg tudsz esetleg látogatni valakit, most hogy már tudod, milyen közel laknak hozzád?

A mi otthonunkban

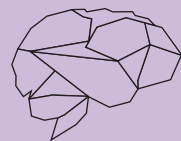
5. nap

FIGYELMEZTETÉSEK

! sok előkészület

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A

2

BEMELEGÍTÉS: PANTOMIM BEMELEGÍTÉS - TITKOS KÜLDETÉS 1

Ennek meg kell történnie:	Párban: az egyik diák kiválaszt egy helyzetet az otthoni hétköznapiakból, eljátssza, a párja pedig megpróbálja kitalálni, mit utánoz. Majd a párok szerepet cserélnek.
Szükséges:	
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér, vagy tornaterem

ÚTMUTATÓ:

- Emlékeztess mindenkit, hogy tegye fel a kutatói jelvényét. Ha a pedagógus a foglalkozás elején szokott névsort olvasni, akkor ennek részeként is felhelyezésre kerülhetnek a jelvények.
- Osszuk párokra a tanulókat. Minden párból egy diák menjen ki a teremből, és várja meg, amíg a párja odabent megismerkedik a feladattal. Kérd meg a pár bent maradt tagját, hogy válasszon egy helyzetet az otthoni hétköznapiakból, ahogyan azt a korábbi napok során is tettük. Válasszanak valamit, amitől boldogok, amit szeretnek, vagy élveznek. Ha sikerült választaniuk, kezdjék el a helyzetet pantomimmal eljátszani, a párjuk pedig lépjen be a terembe.
- A folyosón várakozó diákok kapják az alábbi utasítást: „Miután visszamentél a terembe, legalább egy percig figyelj a párodra (szólni fogunk, ha letelt az 1 perc), mielőtt találgatni kezdesz, mit utánoz.”
- Kérd meg a folyosón lévő diákokat, hogy lépjenek a terembe, és figyeljék meg, mit csinál a párjuk. Jelezd, ha letelt 1 perc. A diákok próbálják kitalálni, mit utánozt a párjuk.
- A párok ekkor szerepet cserélnek. Csináljátok ugyanezt a gyakorlatot, de ezúttal azok, akik pantomimeznek, válasszanak olyan otthoni helyzetet, amit nem szeretnek, ami miatt idegesek szoktak lenni.
- Kérj rövid (2 mondatos) beszámolót a pároktól, milyen élmény volt a feladat. A válaszokat rögzítsétek a kutató számára. Térjete át a fő tevékenységre.

REFLEXIÓ: FIZIKAI REFLEXIÓ - VÁLASZTHATÓ

Ennek meg kell történnie:	A diákok a különböző kijelentéseken elgondolkodva, futással egyetértést/egyvet nem értést mutattva reflektálnak a mai foglalkozásra.
Szükséges:	
Előkészíteni:	Gondolj ki, és írd le 5-7 kijelentést a gyakorlathoz.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

A gyakorlatban szereplő állításokat kapcsold össze a nap fő tevékenységével, és keverd őket a családra, az otthonra és a mindennapi életre vonatkozó általános megállapításokkal. Váltogasd a pozitív, semleges és negatív hangvételű állításokat. Kerüld az olyan állításokat, amelyekre van jó és rossz válasz. Válassz ki 5-7 állítást. Példák: *Ha tehetném, beköltöznék a kollázsházamba. Nagyon várom, hogy a kutató visszatérjen. Nehéz volt nem azt tenni, amit Drakula mondott.*

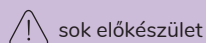
- Kérdezd meg a diákokat, szerintük hogyan lehetne fejleszteni a reflexiót? Dolgozzatok ki egy saját változatot. (Legyenek további válaszlehetőségek, szélesebb skála? Milyen lehet a legeslegkisebb reakció, amit adni tudunk? És milyen a legnagyobb?). Próbáljatok ki 1-2 javaslatot.
- Fogalmazz meg különféle állításokat, amelyekre a diákoknak válaszolniuk kell, az 1. pontban megállapított keretnek megfelelően. Egyez meg a diákokkal, hogyan kell majd teljesen egyetérteniük, kissé egyetérteniük, semlegesnek lenniük, inkább nem érteniük egyet, vagy nem érteniük egyet.
- Játsszátok el a gyakorlatot 5-7 állítással. Adj a diákoknak állításonként 15-20 másodpercet a válaszára.
- Néhány fontos, meglepő vagy érdekes válasz után kérd meg az adott diákot, hogy meséljen a válaszáról, hogy jobban megérthessétek, mire gondolt.

JEGYZETEK

A mi otthonunkban

5. nap

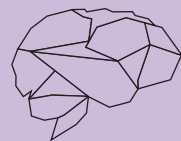
FIGYELMEZTETÉSEK

sok előkészület

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A

2

FŐ TEVÉKENYSÉG: ÁLMAINK KOLLÁZS-OTTHONA A KIRÁLYNŐ (ÉS DRAKULA) PARANCSNOKKAL

Ennek meg kell történnie:	Készítsétek el kollázs technikával a diákok álmainak szobáját. A kollázs készítése közben a Királynő és a szomszédos Drakula állítja kihívás elé a diákokat. Készítsetek prezentációt a 2. téma során összegyűjtött anyagokból a kutatónak.
Szükséges:	A blokk: Bútorképek, kivágások a Feladatbankból (a sablonokat színes A3-as lapra nyomtasd) és lakberendezési magazinokból. Gondoskodj róla, hogy minden diáknak legyen elegendő képki-vágás, bőven legyen miből válogatni. Vágd ki a bútorokat a foglalkozás előtt, és minden diáknak nyomtasd egy színes „szobasablont” A3-as méretben. Legyen minden diáknak stiftes ragasztó, grafit és színes ceruza. B blokk: ragasztószalag/blue tack/rajzszőg (a felfüggesztéshez), filctollak és kartonok az összegyűjtött anyagok prezentálásához.
Előkészíteni:	Vágd ki a bútorokat a kinyomtatott sablonokból és a lakberendezési magazinokból. Győződj meg róla, hogy van elegendő kivágás, amiből minden diák tud válogatni. (Figyelem! Sok előkészü-letet igényel!) Szobasablonok nyomtatása színes A3-as lapokra. Gondoskodj róla, hogy az összes, a 2. téma eddigi foglalkozásain a kutató számára összegyűjtött anyag a teremben legyen.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

A blokk- Álmaink kollázs-otthona a Királynő (és Drakula) parancsnokkal

Átvezetés a bemelegítésből: Próbáljuk összegyűjteni, összefűzni az elmúlt napok szálait: Mikről beszélgettünk? Hallgassd meg a tanulók válaszait. (Mire van szükség egy otthonban? Mi nem való egy otthonba? Rajz a szomszéd-ságról. Mi az az otthon? Milyen helyeken laknánk, ha a gyerekek kezében lenne a döntés? Apró családi portré és a családjuk nagy számai (és 3. és 4. nap foglalkozásai).

Ezeken kívül van még valami, amiben a kutató kérte a segítségünket, de még nem dolgoztunk rajta: Milyennek szeretnénk látni a jövőbeli családjunkat és otthonunkat? Mi teszi lehetővé, hogy jó életet éljünk otthon? Ezekkel a kérdésekkel még dolgoznunk kell.

1. Kérdezd meg a tanulókat, tudják-e mi az a kollázs. Hallgassd meg a válaszokat. Ha nem tudják, magyarázd el mi az. Ma ezzel a művészeti technikával fogunk létrehozni egy olyan helyet, amelyről úgy gondoljuk, hogy jó lenne ott lakni, egy nappalit, ahol élvezet lenni, egy álom-helyet a családjunknak (vagy azoknak, akikkel együtt élünk), vagy akár egy álomcsaládnak, ha a diák úgy szeretné. Mutass példákat különböző kollázsokra és képki-vágásokra (lásd a Feladatbankban).
2. Oszd a tanulókat kisebb csoportokba. Adj minden tanulóknak egy stiftes ragasztót, egy szobasablont, és tedd az összes kivágott bútoradarabot kis kupacokban a padlóra, amit a csoportok körbeülnek.
3. Kezdődhet a játék, amiben a diákoknak engedelmeskedniük kell a Királynő parancsainak. **Figyelem!** Ebben a sorrendben haladjunk: Szőnyeg, ablak, kanapé, asztal, szék, növény.
„A Királynő azt parancsolja, keress egy szőnyeget!” ekkor mutass fel egy szőnyeg képet. „Menj a kupachoz, keress egy szőnyeget, menj vissza a helyedre, és ragaszd a szőnyeget a papírodra, de csak akkor, ha azt mondom: „A Királynő azt parancsolja”. Próbáljátok ki egyszer. Győződj meg róla, hogy a diákok ráragasztották a szőnyeget a lapjukra, ezután folytathatjátok. Mutasd fel az ablak képét. „Keress egy ablakot”. „Állj meg! - A Királynő nem parancsolta!” Játsszatok, amíg mindenki meg nem érti a játékot. Amikor már minden diáknak jól megy, folytassátok a 2. lépéssel.
4. „Ebben a körben még mindig a Királynő parancsait teljesítjük, de a szomszédos várban lakó Drakula is utasításokat ad nekünk. De Drakula hazug! Tehát amikor azt mondom: „Drakula parancsol...”, akkor ne azt tegyétek, amit ő mond, hanem nézzétek meg, melyik kártyát tartom a kezemben, és az azon lévő tárgyat keressétek meg. Például, ha azt mondom, hogy „Drakula azt parancsolja: keress egy asztalt”, és egy szék képét mutatom fel, „Mit fogtok keresni?” Igen, egy széket, így van.” Játsszatok tovább. Az 1. rész szabályai továbbra is érvényesek. Amikor a diákok megértették a játékot, és pár dolgot már beragasztottak a szobájukba, hagyd, hogy önállóan folytassák a munkát, és megtöltsék a szobát.
5. Hagyd, hogy a tanulók kiszínezzék a falakat, vagy keressenek még egyéb tárgyakat a szobájukba. Hagyd őket önállóan dolgozni, amíg úgy látod, hogy konstruktív a munka.

B blokk: Prezentáció készítése a kutatónak

Készítsétek elő a kutatónak szánt prezentációt a téma különböző foglalkozásai során létrehozott anyagokból (szövegek, rajzok, statisztikák stb.). Használjátok az összes kifüggesztett, rendszerezett, poszteren vagy digitálisan bemutatott ötletet és információt. Osszátok fel, melyik diáknak mi lesz a feladata a prezentáció során: ki miről meséljen majd a kutatónak? Mik a legfontosabb dolgok, amiket el szeretnénk mondani neki?

JEGYZETEK

A mi otthonunkban

6. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A

2

BEMELEGÍTÉS: PANTOMIM BEMELEGÍTÉS - TITKOS KÜLDETÉS 2

Ennek meg kell történnie:	Párban: az egyik diák kiválaszt egy helyzetet az otthoni hétköznapiakból, eljátssza, a párja pedig megpróbálja kitalálni, mit utánoz. Majd a párok szerepet cserélnek.
Szükséges:	
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér, esetleg tornaterem

ÚTMUTATÓ:

- Emlékeztess mindenkit, hogy tegye fel a kutatói jelvényét. Ha a pedagógus a foglalkozás elején szokott névsort olvasni, akkor ennek részeként is felhelyezésre kerülhetnek a jelvények.
- Osszuk párokra a tanulókat. Minden párból egy diák menjen ki a teremből, és várja meg, amíg a párja odabent megismerkedik a feladattal. Kérd meg a párok bent maradt tagját, hogy képzeljenek el egy, a jövőbeli álmotthonukban játszódó jelenetet, és játsszák el azt, mint az előző foglalkozáson. Ha sikerült választaniuk, kezdjék el a helyzetet pantomimmal eljátszani, a párjuk pedig lépjen be a terembe.
- A folyosón várakozó diákok kapják az alábbi utasítást: „Miután visszamentél a terembe, legalább egy percig figyelj a párodra (szólni fogunk, ha letelt az 1 perc), mielőtt találgatni kezdesz, mit utánoz.”
- Kérd meg a folyosón lévő diákokat, hogy lépjenek a terembe, és figyeljék meg, mit csinál a párjuk. Jelezd, ha letelt 1 perc. A diákok próbálják kitalálni, mit utánozott a párjuk.
- A párok ekkor szerepet cserélnek. A bent maradó pár feladata ezúttal, hogy válasszon egy „álmotthonhelyzetet”, amelyben a családjával, vagy az álomcsaládjával szeretne lenni. A jelenetnek nem kell feltétlenül otthon játszódnia.
- Kérj rövid (2 mondatos) beszámolót a pároktól, milyen élmény volt a feladat. A válaszokat rögzítsétek a kutató számára. Térjete át a fő tevékenységre.

REFLEXIÓ: FIZIKAI REFLEXIÓ - VÁLASZTHATÓ

Ennek meg kell történnie:	A diákok a különböző kijelentéseken elgondolkodva, futással egyetértést/egyvet nem értést mutattva reflektálnak a mai foglalkozásra.
Szükséges:	
Előkészíteni:	Gondolj ki, és írd le 5-7 kijelentést a gyakorlathoz.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

A gyakorlatban szereplő állításokat kapcsold össze a nap fő tevékenységével, és keverd őket a családra, az otthonra és a mindennapi életre vonatkozó általános megállapításokkal. Váltogasd a pozitív, semleges és negatív hangvételű állításokat. Kerüld az olyan állításokat, amelyekre van jó és rossz válasz. Válassz ki 5-7 állítást. Példák: *Élveztem létrehozni egy új családot. Nehéz volt megegyezni, milyen legyen az álmotthonunk. Sikerült elmondanom a kutatónak, amit el szerettem volna mondani neki.*

- Kérdezd meg a diákokat, szerintük hogyan lehetne fejleszteni a reflexiót? Dolgozzatok ki egy saját változatot. (Legyenek további válaszlehetőségek, szélesebb skála? Milyen lehet a legeslegkisebb reakció, amit adni tudunk? És milyen a legnagyobb? **ÉS** milyen új módokon tudnánk még reflektálni? Válthatunk például babából (nem ért egyet) felnőttekké (egyvetért)? Vagy válthatunk a sírásból (nem ért egyet) nevetésre (egyvetért)? Próbáljatok ki 1-2 javaslatot.
- Fogalmazz meg különféle állításokat, amelyekre a diákoknak válaszolniuk kell, az 1. pontban megállapított keretnek megfelelően. Egyez meg a diákokkal, hogyan kell majd teljesen egyetérteniük, kissé egyetérteniük, semlegesnek lenniük, inkább nem érteniük egyet, vagy nem érteniük egyet.
- Játsszátok el a gyakorlatot 5-7 állítással. Adj a diákoknak állításonként 15-20 másodpercet a válaszára.
- Néhány fontos, meglepő vagy érdekes válasz után kérd meg az adott diákot, hogy meséljen a válaszáról, hogy jobban megérthessétek, mire gondolt.

JEGYZETEK

A mi otthonunkban

6. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A

2

FŐ TEVÉKENYSÉG: HÁZÉPÍTÉS A TORNATEREMEN, ÉS A KUTATÓ VISSZATÉR

Ennek meg kell történnie:	A diákok felépítik saját „otthonukat” matracokból és tornaszerekből, és családostól játszanak bennük. A kutató visszatér, és bemutatásra kerül mindaz, amit a diákok megtudtak.
Szükséges:	A blokk: Maszkoló- vagy ragasztószalag (több tekercs, többféle színben). Matracok, plédok, anyagok, párnák, székek, asztalok (bármilyen, amit viszonylag könnyen össze tudtok gyűjteni), felszerelések a szertárból (minden használható!)
Előkészíteni:	A művésznak: Idézd fel a kutató karakteredat, jelmezét és karakterisztikáit.
A tér előkészítése:	Ragasztószalaggal osszátok a tornaterem padlóját különböző területekre, és mindegyik térhez készítetek egy nagy kupac felszerelést és matracot, ami alkalmas arra, hogy a diákok megépítsék saját otthonaikat. Az egyszerűség kedvéért a foglalkozás előtt tegyétek/zárjátok el azokat a dolgokat, amelyeket nem szabad használni a házépítés során.
Így néz ki a tér:	Tornaterem

ÚTMUTATÓ:

A blokk – HÁZÉPÍTÉS A TORNATEREMEN

1. A feladat vezetője ossza különböző méretű csoportokra a diákokat (2-6 fő).
2. Mutasd be a feladatot: Minden csoport egy családot fog alkotni, amelyekben a diákok megtestesítenek egy-egy szerepet/embert, akik a családban ők lenni szeretnének. Emlékeztess a diákokat arra, hogy sokféleképpen lehet családot alkotni, inspirálhatják őket azok a különböző fajta családok, amelyekről az osztályban, vagy máshol hallottak. Kérd meg a diákokat, hogy beszéljessenek a csoportjukon belül, és mindenki derítse ki, hogy: Milyen kapcsolatban áll ő a család többi tagjával? Hány éves? Dolgozik? Iskolába jár? Nyugdíjas? Miket szokott csinálni a család együtt otthon?
3. Amikor a csoportok megegyeztek a család felépítéséről és a különféle szerepekről, oszd ki nekik a lakóterületüket (a tornaterem padlóján ragasztószalaggal jelölt területek). Ide kell otthont építeniük az általuk kitalált családnak, az összekészített eszközök felhasználásával, vagy egyéb építőanyagok szerzésével (például a szertárból).
4. Hagyd, hogy a csoportok önállóan formálják családjaikat és otthonaikat.
5. A csoportok a munka során felfedezhetik, elmélyíthetik szerepeiket, és kitalálhatják a család dinamikáját, hogy milyen együtt élni.

B blokk - A KUTATÓ VISSZATÉR/VÉGE

1. A kutató (a művész szerepben) visszatér. A diákok által épített otthonok megtekintése, beszélgetés a „családokkal”, a kutató mindenkit lefényképez.
2. Mindenki elpakolja a családja építményeit, miközben a kutató fotózza és követi őket.
3. A csoport összegyűlik, és a kutató megnézi a diákok (kutatók) által a téma foglalkozásai során összegyűjtött összes anyagot. A diákok a bemutató közben végig mesélhetnek és magyarázhatnak a kutatónak, az egész téma összefoglalásaként.
4. A kutató magával viheti az összegyűjtött anyagokat, vagy lefényképezheti azokat a dolgokat, amiket az osztály fontosnak tart. Végezetül a kutató megköszöni a diákok sok-sok segítségét ebben a fontos kutatásban!

JEGYZETEK